

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Επιτροπή των Περιφερειών

**Έκθεση παρακολούθησης των ΕΟΕΣ
για το έτος 2013
με θέμα τη νέα πολιτική συνοχής**

Σύνοψη

**Την σύννοψη επιμελήθηκε η συμβουλευτική εταιρεία METIS GmbH
(συντάκτες: Jürgen Pucher, Alexandra Frangenheim και Alice Radzyner).
Το παρόν έγγραφο δεν εκφράζει τις επίσημες απόψεις της Επιτροπής των
Περιφερειών.**

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση και την
Επιτροπή των Περιφερειών μπορείτε να ανατρέξετε στους ιστοτόπους
<http://www.europa.eu> και <http://www.cor.europa.eu> αντιστοίχως.

Ευρωπαϊκή Ένωση, Φεβρουάριος 2014

Επιτρέπεται η μερική αναπαραγωγή, υπό την προϋπόθεση ότι αναφέρεται ρητά
η πηγή.

Σύνοψη

Ανά τακτά χρονικά διαστήματα η ΕτΠ δημοσιεύει μια έκθεση προόδου των Ευρωπαϊκών Ομίλων Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ). Μέχρι το τέλος του 2013, είχαν συσταθεί 43 ΕΟΕΣ, στους οποίους συμμετείχαν 750 τοπικές, περιφερειακές και εθνικές αρχές από 20 κράτη μέλη. Επίσης, άλλοι 16 ΕΟΕΣ τελούν υπό διαμόρφωση.

Νομικό πλαίσιο και υλοποίηση ανά χώρα

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1302/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 πρόκειται να τεθεί σε ισχύ την 22α Ιουνίου 2014. Σκοπός της τροποποίησης του αρχικού κανονισμού –στο πνεύμα των εισηγήσεων και της ΕτΠ– είναι αφ’ ενός μεν η απλούστευση των σχετικών διαδικασιών και η αύξηση του αριθμού των επιλέξιμων οντοτήτων που θα μπορούν να συγκροτήσουν ΕΟΕΣ, αφ’ ετέρου δε η διευκόλυνση της λειτουργίας των ΕΟΕΣ. Επίσης νέες προοπτικές για τους ΕΟΕΣ ανοίγονται χάρη σε άλλους κανονισμούς σχετικούς με τη νέα πολιτική συνοχής.

Μέχρι τα τέλη του 2013 η κατάσταση στα κράτη μέλη δεν είχε αλλάξει σε σύγκριση με το 2012. Οι οικείες εθνικές διατάξεις είχαν υιοθετηθεί σχεδόν σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ με εξαίρεση τα ομόσπονδα κράτη της Αυστρίας, του Βελγίου και της Γερμανίας.

Η ένταξη την 1η Ιουλίου 2013 της Κροατίας στην ΕΕ γεννά νέες προοπτικές για τη συγκρότηση επιπρόσθετων ΕΟΕΣ και, άρα, αποτέλεσε την απαρχή μιας νέας φάσης στην εξελικτική πορεία των ΕΟΕΣ. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές της Κροατίας επιδεικνύουν μεγάλη δραστηριότητα σε προγράμματα των ΕΟΕΣ όπως ο Διάδρομος μεταφορών Κεντρικής Ευρώπης. Από την πλευρά της, η ΕτΠ κατέβαλε διόλου αμελητέα προσπάθεια να εγγραφεί το θέμα των ΕΟΕΣ στο θεματολόγιο της προενταξιακής προετοιμασίας της εν λόγω χώρας.

Η Κροατία έθεσε σε εφαρμογή τον κανονισμό για τον ΕΟΕΣ με νομοθετική πράξη που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 2013.

Επισκόπηση της τρέχουσας κατάστασης των ΕΟΕΣ

ΕΟΕΣ που συγκροτήθηκαν το 2013 ή στα τέλη του 2012

Από τα τέλη του 2012 μέχρι και τα τέλη του 2013 συστάθηκαν 11 ΕΟΕΣ –εκ των οποίων οι 6 στη διάρκεια του 2012. Οι περισσότεροι από αυτούς τους

νέους ΕΟΕΣ βρίσκονται στην Κεντρική Ευρώπη και σε γενικές γραμμές συγκροτήθηκαν με σκοπό τη δημιουργία ενός θεσμικού πλαισίου για ήδη υφιστάμενα έργα ή προγράμματα και άρα έχουν παραδοσιακές αρμοδιότητες.

Πίνακας 1 - Νέοι ΕΟΕΣ που περιλαμβάνονται ως περιπτώσιολογικές μελέτες

#	Όνομασία	Χώρες	Ειδικά χαρακτηριστικά	Ημερομηνία σύστασης
1	Via Carpatia EGTC	HU, SK	ΕΟΕΣ απαρτιζόμενος από 2 διοικητικές οντότητες NUTS 3 και με καταστατικό σκοπό τη γενική συνεργασία μεταξύ τους.	31/5/2013
2	Parc Marin International des Bouches de Bonifacio	FR, IT	Ο ΕΟΕΣ συστάθηκε με σκοπό την ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας στο διεθνές θαλάσσιο πάρκο της περιοχής.	11/3/2013
3	EGTC Tritia	CZ, PL, SK	Σύμπραξη 4 περιφερειών με σκοπό την ενδυνάμωση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής στην περιοχή.	25/2/2013
4	EGTC Euroregione "Senza Confini"	AT, IT	Σύμπραξη 2 κρατών μελών με γενικό καταστατικό σκοπό τη συνεργασία 3 περιφερειών την ενδυνάμωση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής.	21/12/2012
5	EGTC Spoločný región limited	CZ, SK	Ο ΕΟΕΣ απαρτίζεται από 22 παραμεθόριους δήμους της Σλοβακίας και της Τσεχίας και έχει ως καταστατικό σκοπό τη θεσμοθέτηση της διασυνοριακής συνεργασίας.	22/5/2013
6	GECT "Secrétariat du Sommet de la Grande Région"	BE, DE, FR, LU	Ο ΕΟΕΣ απαρτίζεται από 10 μέλη και έχει ως καταστατικό σκοπό την περαιτέρω παγίωση της λεγόμενης Grande Région ως ευρύτερης κοινής περιοχής.	30/6/2013
7	EGTC TATRY Ltd.	PL, SK	Τον ΕΟΕΣ συναποτελούν 2 περιφέρειες και έχει ως καταστατικό σκοπό την αποτελεσματική και ουσιαστική εφαρμογή έργων υπαγόμενων στο νέο πρόγραμμα Διασυνοριακής συνεργασίας Πολωνίας-Σλοβακίας για την περίοδο 2014-2020.	20/9/2013
8	EGTC Parc européen / Parco europeo Alpi Marittime - Mercantour	FR, IT	Καταστατικός σκοπός: η διευκόλυνση και η προαγωγή της διασυνοριακής συνεργασίας στην περιοχή των δύο δρυμών.	23/5/2013
9	EGTC Sajó-Rima / Slaná-Rimava	HU, SK	Ο ΕΟΕΣ απαρτίζεται από 4 μέλη και έχει ως καταστατικό σκοπό τη σύμπραξή τους σε θέματα γεωργίας, βιομηχανίας, εμπορίου και τουρισμού.	3/4/2013

Οι δύο πιο πρόσφατοι ΕΟΕΣ που καταγράφηκαν από την ΕτΠ (κατόπιν σχετικής κοινοποίησης) είναι ο Torysa και ο Svínka, αμφότεροι ευρισκόμενοι

μεταξύ Σλοβακίας και Ουγγαρίας, με έδρα αντιστοίχως τις ουγγρικές πόλεις Sározsadány και Tolcsna. Οι εν λόγω ΕΟΕΣ εγγράφηκαν στις 9 Οκτωβρίου 2013, αλλά εξαιτίας της καθυστερημένης κοινοποίησης στη ΕτΠ, δεν κατέστη δυνατόν να συμπεριληφθούν στην παρούσα έκθεση.

ΕΟΕΣ που συγκροτήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2012

Το 2012 συστάθηκαν 6 ΕΟΕΣ. Το 2013 αυτοί οι ΕΟΕΣ βρίσκονταν ακόμα υπό διαμόρφωση. Αξιοσημείωτη είναι η σύνθεση του ΕΟΕΣ EUKN καθότι τα μέλη του είναι αποκλειστικά εθνικές αρχές. Τούτο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως μέσο θεσμοθέτησης ορισμένων πεδίων διακυβερνητικής συνεργασίας.

ΕΟΕΣ που συγκροτήθηκαν πριν από το 2012

Η ευρεία πλειονότητα των ΕΟΕΣ που συγκροτήθηκαν πριν από το 2012 εξακολουθεί να εκπονεί και να υλοποιεί νέα έργα. Σε αυτό το τμήμα της έκθεσης αναλύεται η κατάσταση των ΕΟΕΣ που συστάθηκαν πριν από το 2012 και παρατίθενται λεπτομέρειες αναφορικά με βασικούς δείκτες. Ωστόσο, δεν κατέστη δυνατόν να εκτεθούν τυχόν πιο πρόσφατα στοιχεία για 8 εξ αυτών των ΕΟΕΣ.

Οι ΕΟΕΣ εν συντομία - Προς μια νέα πολιτική συνοχής

Από ποσοτικής άποψης, το 2013 σημειώθηκε σημαντική διάδοση των ΕΟΕΣ. Ο απώτερος σκοπός της δημιουργίας τους είναι η σύμπληξη αναπτυξιακών συμπράξεων. Οι 41 ΕΟΕΣ που εξετάζονται στην παρούσα έκθεση αντιπροσωπεύουν επί του παρόντος περίπου 750 θεσμικούς φορείς από όλη την ΕΕ. Εντός δε των ορίων των διοικητικών αρχών που συναποτελούν αυτούς τους 41 ΕΟΕΣ ζουν περίπου 76 εκατομμύρια άνθρωποι¹. Η σύνθεση των συμπράξεων αυτών ποικίλει από μορφές τοπικής συνεργασίας μικρής ή περιφερειακής κλίμακας έως πολυεπίπεδες εταιρικές σχέσεις. Περίπου οι μισές από αυτές τις συμπράξεις θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως επί το πλείστον τοπικού χαρακτήρα.

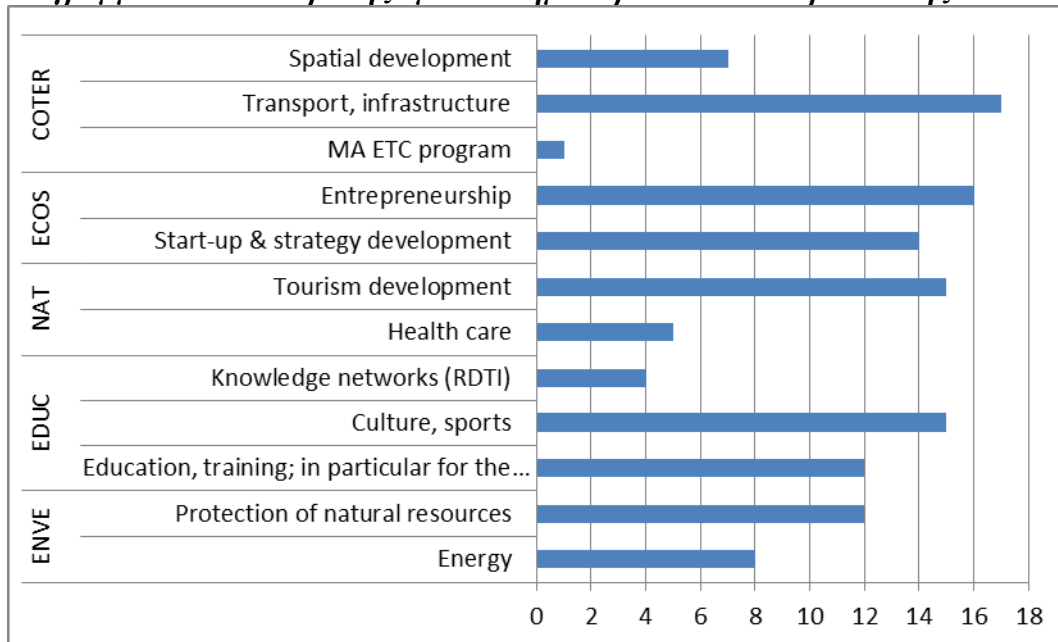
Οι δε ΕΟΕΣ Bánát-Triplex Confinium και Eurodisctrict Strasbourg-Ortenau έχουν διευρύνει τη συνεργασία τους.

¹ Σημειωτέον ότι στους 41 ΕΟΕΣ δεν έχουν συνυπολογιστεί το διεθνές δίκτυο αστικής πολιτικής EUKN και ο ΕΟΕΣ που δρα ως διαχειριστική αρχή ενός πολυμερούς προγράμματος διασυνοριακής συνεργασίας.

Πεδία δράσης

Το φάσμα δράσης των ΕΟΕΣ καλύπτει πλήθος ποικίλων πεδίων στα πλαίσια της ευρωπαϊκής κατά τόπους συνεργασίας. Οι περισσότεροι από τους ΕΟΕΣ μπορούν να χαρακτηριστούν ως ευρείες πρωτοβουλίες για την υποστήριξη τοπικής δράσης για την ανάπτυξη πολιτικών και τη χάραξη στρατηγικών. Αυτό το είδος ΕΟΕΣ υιοθετεί μια διερευνητική και ενοποιητική προσέγγιση προς νέους τρόπους διακυβέρνησης και την επίτευξη συνοχής. Αρκετοί πάντως ΕΟΕΣ δεν έχουν προκαθορισμένα θεματικά πεδία συνεργασίας. Στο κάτωθι διάγραμμα παρατίθεται μια επισκόπηση των κυριότερων πεδίων δράσης. Η συντριπτική πλειονότητα των ΕΟΕΣ δραστηριοποιείται σε περισσότερους του ενός τομείς.

Διάγραμμα 1 - Πεδία δράσης ομαδοποιημένα βάσει των επιτροπών της ΕτΠ

πηγή: βάση δεδομένων ΕΟΕΣ της Metis GmbH

Ο δυνητικός ρόλος των ΕΟΕΣ στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ/ΕΣΙΦ) για την περίοδο 2014-2020 (στρατηγική «Ευρώπη 2020»)

Λόγω του πολυσχιδούς χαρακτήρα της, η στρατηγική «Ευρώπη 2020», ως γενικό έγγραφο αναφοράς, είναι δύσκολο να γίνει κατανοητή. Ως εκ τούτου, οι συμβολές των ΕΟΕΣ στη στρατηγική αναφέρονται με γνώμονα τις 7 εμβληματικές πρωτοβουλίες. Επί του παρόντος, σημαντικές δυνατότητες εντοπίζονται στις εμβληματικές πρωτοβουλίες «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους» (ενέργεια και διαχείριση αποβλήτων), «Η Νεολαία σε κίνηση» και «Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις

απασχόλησης», δεδομένης της ανάγκης να περιοριστεί η υψηλή ανεργία –ιδίως όσον αφορά τους νέους–, καθώς και στην πρωτοβουλία «Ένωση καινοτομίας».

Οι προοπτικές κατά την περίοδο 2014-2020

Ενόψει της περιόδου 2014-2020 και με σκοπό την ανάδειξη της στρατηγικής διάστασης των ΕΔΕΤ, η νέα πολιτική συνοχής έχει εξοπλιστεί με μια δέσμη νέων μέσων². Μέσω της έρευνας για την εκπόνηση της παρούσας έκθεσης διαπιστώθηκε διόλου αμελητέο ενδιαφέρον των ΕΟΕΣ γι' αυτά τα μέσα και δη αυτό της «Ολοκληρωμένης εδαφικής επένδυσης» (15 από τους 21 ΕΟΕΣ που απάντησαν στη σχετική έρευνα). Περίπου οι μισοί ΕΟΕΣ έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για *σχέδια κοινής δράσης και τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα καθοδηγούμενα από τις κοινότητες*. Εντούτοις, ορισμένοι ερωτηθέντες ζήτησαν να λάβουν περισσότερη καθοδήγηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθότι μόνο οι ρεαλιστικές και αποτελεσματικές εφαρμοστικές συμφωνίες αποτελούν πειστικά επιχειρήματα υπέρ της στήριξης της ανάπτυξης και της παραγωγής συναφών μέσων από το πρόγραμμα διαχείρισης της ευρωπαϊκής κατά τόπους συνεργασίας.

ΕΟΕΣ υπό συγκρότηση

Επί του παρόντος 16 ΕΟΕΣ βρίσκονται σε προπαρασκευαστικό στάδιο και 3 εξ αυτών έχουν ήδη αποκτήσει καθεστώς νομικού προσώπου. Δύο ΕΟΕΣ έχουν ιδρυθεί με εξαιρετικό καταστατικό σκοπό: Ο μεν ΕΟΕΣ CODE 24 αποτελεί συνέχεια του προγράμματος «INTERREG IV B» που στόχο έχει την ανάπτυξη του διαδρόμου ανάπτυξης Ρότερνταμ-Γένοβας, ο δε ΕΟΕΣ με την ονομασία «Cities of Ceramics» συστάθηκε για την προαγωγή της διακρατικής συνεργασίας σε θέματα σχετικά με την τέχνη της κεραμοποιίας.

²

Η εφαρμογή ενός σχεδίου κοινής δράσης –ως απόρροια της πείρας από το ΕΚΤ– πρέπει να βασίζεται αυστηρά στα αποτελέσματα εξαιρετικά τυποποιημένων δράσεων, οι οποίες θα μπορούν να αντιμετωπίζονται στα πλαίσια τυποποιημένου μοναδιαίου κόστους.

Πίνακας 2 - Επισκόπηση των υπό συγκρότηση ΕΟΕΣ

#	Όνομασία	Στάδιο	Χώρες
1	Agglomération franco-luxembourgeoise 'Alzette-Belval'	Εκκρεμεί η κοινοποίηση στην ΕτΠ	FR, LU
2	AEuCC - Cities of Ceramic ³	Εν αναμονή της έγκρισης	ES, FR, IT, RO
3	Medgidia – Silistra	Εν αναμονή της έγκρισης	BG, RO
4	Eurocidade Valença do Minho Tui	Εν αναμονή της έγκρισης	Πορτογαλία / Ισπανία
5	CODE 24 – Corridor Development Rotterdam-Genoa	υπό διαμόρφωση	NL, DE, CH, IT
6	CETC - Central European Transport Corridor	υπό διαμόρφωση	SE, PL, CZ, SK, HU, HR, SL
7	Europe - building common future	υπό διαμόρφωση	HU, RO
8	The Route of the Phocaceans / Ο δρόμος των Φωκαέων	υπό διαμόρφωση	IT, GR, ES, FR, MT
9	Eurodistrict TransOderana	υπό διαμόρφωση	DE, PL
10	πρόγραμμα ESPON 2020	υπό διαμόρφωση	EU 28 + 4
11	Békés-Arad	άγνωστο	RO, HU
12	Pro Comitatu	άγνωστο	SK (η μόνη γνωστή χώρα προς το παρόν)
13	Donauhanse	άγνωστο	DE, AT, HU, RS, RO, BG, UA
14	Euregio Meuse-Rhine	άγνωστο	BE, NL, DE
15	Euroregion Corridor VIII	άγνωστο	IT, SQ, GR, MK, BG

3

Απαρτίζεται από 98 δήμους ευρισκόμενους σε 4 διαφορετικές χώρες. Δεν έχουν παρασχεθεί γεωγραφικές λεπτομέρειες γι' αυτούς τους δήμους και άρα οι τοποθεσίες στον χάρτη της επόμενης σελίδας είναι προσεγγιστικές (στο κέντρο των 4 χωρών).